

[Ministeren for Grønland.]

ne gives visse studerende dispensation fra deltagelse i Danmarksåret.

Allerede kort tid efter den midlertidige ændringslovs ikrafttræden fandt seminariemyndighederne i Grønland ikke desto mindre anledning til at rejse spørgsmålet om at få afskaffet det gældende krav om Danmarksåret også for de nuværende studerende ved seminariet. I overensstemmelse med en indstilling derom fra skoledirektionen for Grønland tog ministeriet derfor dette spørgsmål op til nærmere behandling i samråd med seminariemyndighederne i Grønland, undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening. Som resultat heraf, og efter at det havde vist sig, at der var enstemmig tilslutning fra Grønlands seminariums lærerstab og de nuværende lærerstuderende ved seminariet til ønsket om at få afskaffet det nu-gældende Danmarksår, har skoledirektionen for Grønland over for både ministeriet for Grønland og Grønlands landsråd anbefalet, at der snarest muligt må blive søgt gennemført den hertil nødvendige ændring af loven om læreruddannelsen i Grønland.

Ministeriet har herefter udarbejdet forslag til den i denne forbindelse nødvendige nye ændring af den grønlandske læreruddannelseslov. Undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening har tilsluttet sig dette.

Ligeledes har Grønlands landsråd nu, efter at selve lovforslaget var gået til trykning, i en telegrafisk udtalelse af 11. marts 1977 meddelt tilslutning til lovforslaget og samtidig givet udtryk for, at loven som foreslået ønskes gennemført til ikrafttræden pr. 1. august i år. Derudover har landsrådet dog yderligere meddelt, at et flertal af rådets medlemmer er gået ind for, at et helt år skal anvendes til praktikophold på skolerne i Grønland. Ministeriet har herefter forelagt landsrådets forslag for bl. a. seminariemyndighederne i Grønland og undervisningsministeriet.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkelte bestemmelser henviser til bemærkningerne i forslaget, skal jeg hermed tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal dernæst tillade mig for det høje ting at genfremsætte *forslag til lov om ændring af lov om støtte til erhverv i Grønland*.

Grønlandsrådet fremsatte på januarmødet 1976 ønske om en generel revision af erhvervs-

støtteloven fra 1969 med henblik på større ligestilling mellem de forskellige erhverv, muligheder for konsulentbistand samt sikring af finansiering af alternative erhverv til fiskerisektoren. Ministeriet for Grønland udarbejdede i den anledning et ændringsforslag til loven, der blev fremlagt på Grønlandsrådets møde i juni dette år, hvor det fik en velvillig modtagelse.

Det foreliggende ændringsforslag tilsigter at skabe en ramme for støtte til det private erhvervsliv i Grønland, der er tilpasset de nuværende vanskelige økonomiske vilkår. Der stilles således forslag om, at der kan gives samme støtte til andre erhverv end eksporterhvervene, således at der også kan gives støtte til virksomheder inden for industri, handel og håndværk samt fåreavl, ligesom der stilles forslag om, at maksimumsgrænsen for rente- og afdragsfri lån hæves til 60 pct.

Ved forslaget er der tilvejebragt hjemmel for, at der i højere grad kan ydes statsgaranti for lån optaget i private pengeinstitutter, idet man finder det ønskeligt, at denne form for lån på længere sigt skal træde i stedet for den nuværende långivning over erhvervsstøtten. Som en nydannelse foreslås indført en rentetilskudsordning for lån optaget i private pengeinstitutter. Ordningen er stadig genstand for forhandlinger mellem de private pengeinstitutter i Grønland, og de nærmere regler for denne foreslås fastsat efter forudgående tilslutning fra finansudvalget.

Endelig åbner forslaget mulighed for afskrivning af gæld eller ydelse af ekstraordinære tilskud som led i en økonomisk sanering af en virksomhed, ligesom der åbnes mulighed for ydelse af konsulentbistand til alle erhvervsvirksomheder. Loven skal senest tages op til revision efter 3 år. De nærmere retningslinjer for den fremtidige administration af de ændrede støtte-regler, specielt om graduering af støttesatserne, samt nærmere regler for anvendelse af rentetilskudsordningen vil blive fastsat ved bekendtgørelse.

Forslaget er vedtaget af Grønlands landsråd i oktober sidste år, ligesom det er notificeret over for EF-Kommissionen.

Idet jeg i øvrigt nærmere henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg hermed tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje

[Ministeren for Grønland.]

ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov for Grønland om kommuneskat. (Indførelse af landsskat).*

Som følge af, at den økonomiske situation for Grønlands landskasse i de senere år har været meget anspændt og det derfor i flere tilfælde har været vanskeligt at imødekomme de krav, som udviklingen i Grønland medfører, har Grønlands landsråd ønsket indført en hjemmel til at udskrive en særlig landsskat, hvis provenu direkte skal tilfalde Grønlands landskasse. Udskrivningsprocenten kan ifølge forslaget højst fastsættes til 5 pct.

Landsskatten udskrives, ligesom den bestående kommuneskat, alene inden for de områder, der omfattes af den kommunale inddeling.

Af praktiske årsager foreslås det at knytte landsskatten til den eksisterende kommuneskatteordning med hensyn til opkrævning og administration.

Lovforslaget er tiltrådt af Grønlands landsråd.

Idet jeg i øvrigt med hensyn til lovforslagets enkeltheder henviser til bemærkningerne til forslaget, skal jeg herved tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg skal endelig tillade mig for det høje ting at genfremsætte *forslag til lov for Grønland om arealanvendelse, byudvikling og bebyggelse.*

De seneste års udvikling inden for industri, håndværk og boligbyggeri i Grønland har skabt et stærkt behov for planlægning og kontrol med udnyttelsen af arealer, først og fremmest i byerne, men også uden for disse. Ligeledes medfører den begyndende turisme og udnyttelse af mineralske forekomster et øget behov for kontrol med udviklingen.

Det foreliggende lovforslag opretholder den hidtidige retstilstand, hvorefter der kræves tilladelse af en offentlig myndighed til at tage areal i brug. Herudover tilsigter forslaget at tilvejebringe en lov hjemmel for landsplanlægning og byplanlægning samt til at udfærdige forskrifter for bygningers opførelse og konstruktion. Det er endvidere ved lovforslagets udarbejdelse søgt at overføre væsentlige principper fra den danske byplanlovgivning, loven om lands- og regionplanlægning og loven om by- og landzoner i en for det grønlandske sam-

fund egnet form. Der er således lagt vægt på, at der gennem lovens administration kan varetages hensyn, der i særlig grad skal sikre det lokale grønlandske samfunds udvikling og muligheden for at træffe beslutninger i egne anliggender.

Den eksisterende og forventede ledighed blandt grønlandske arbejdstagere gør særlige foranstaltninger påkrævede, og det er derfor hensigten, at der gennem fastsættelsen af vilkår for tilladelse til udnyttelse af arealer i så vidt omfang som muligt skal tages hensyn til den lokale beskæftigelse og det lokale erhvervsliv.

De særlige klimatiske, geografiske og befolkningsmæssige forhold i forbindelse med den hastige industrielle og kommercielle udvikling i Grønland tilsiger, at der gennemføres en omfattende planlægning for en hensigtsmæssig udnyttelse af landsdelens arealer og naturressourcer. Mangel på planlægning vil kunne medføre uoprettelige skader på dyre- og plantelivet i det sårbare grønlandske miljø og vil kunne blive årsag til kostbare fejlinvesteringer for såvel private som det offentlige.

Forslaget er vedtaget af Grønlands landsråd i foråret 1976, og der er i videst muligt omfang taget hensyn til landsrådets ønsker om forslagets indhold og udformning. Et fra grønlandsk side fremsat ønske om en bestemmelse om ydelse af erstatning for de tab, en mere ubestemt kreds af personer eventuelt påføres som følge af, at et areal udnyttes på en anden måde end hidtil, har jeg imidlertid ikke fundet det rigtigt at imødekomme, idet en sådan regel efter min opfattelse vil blive overordentlig vanskelig at administrere og må formodes at give anledning til et urimelig stort antal erstatningssager for domstolene.

De problemer, en råden over arealer måtte medføre for en hidtil kollektiv udnyttelse, må forventes at kunne løses konkret.

Idet jeg i øvrigt nærmere henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg hermed tillade mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til amtskommuner og kommuner. (Ændret bruttofaktoriindkomstregulering).